Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Noddir gan **Lywodraeth Cymru**
Sponsored by **Welsh Government**

Adran 3: Fframwaith cymwyseddau ar gyfer Eiriolwyr Iechyd Meddwl Annibynnol sy'n trosglwyddo i'r rôl o:

- Eiriolwr Galluedd Meddwl Annibynnol cymwys
- Eiriolwr Annibynnol cymwys gydag oedolion
- Eiriolwr Annibynnol cymwys gyda phlant

Canlyniad dysgu 1. Defnyddio Codau Ymarfer a deddfwriaeth yn gysylltiedig ag iechyd meddwl i lywio ymarfer				
Rydych chi'n deall:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
1.1 **Rôl a chyfrifoldebau penodol** Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol (IMHA) fel yr amlinellir yng Nghod Ymarfer y Ddeddf Iechyd Meddwl	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
1.2 Y ddeddfwriaeth, Codau Ymarfer perthnasol ac arweiniad cysylltiedig a sut mae'r rhain yn gysylltiedig â rôl yr Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

1.3 Yr hawliau sydd gan Eiriolwyr Iechyd Meddwl Annibynnol o dan ddeddfwriaeth ar ran yr unigolion y maent yn eu cynorthwyo	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
1.4 Y meini prawf cymhwyso ar gyfer cymorth gan Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol a phwy sy'n gyfrifol am ddarparu gwybodaeth am y rhain	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
Rydych chi'n gallu gweithio mewn ffyrdd sydd:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
1.5 Yn defnyddio deddfwriaeth, Codau Ymarfer perthnasol ac arweiniad cysylltiedig i lywio ymarfer Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau[1] Adborth gan unigolion, cydweithwyr a gweithwyr proffesiynol eraill Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

1. Gallai dogfennau gynnwys adroddiadau, gohebiaeth dros yr e-bost, cofnodion cyfarfodydd, ac ati. Rhaid cymryd gofal i sicrhau bod unrhyw beth sy'n cael ei rannu yn cael ei wneud yn unol â'r Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data a chytundebau, polisïau a gweithdrefnau cyfrinachedd. Mae hyn yn berthnasol i'r fframwaith cyfan.

1.6 Yn llunio adroddiadau yn unol â gofynion sefydliadol	Polisïau a gweithdrefnau sefydliadol Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Adroddiadau sy'n bodloni gofynion penodol Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
1.7 Yn sefydlu pryd bydd gan unigolion hawl i gael cymorth gan Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruch-wyliaeth neu gyda men-tor		
1.8 Yn sicrhau bod unigolion yn cael gwybod am eu **hawliau dynol** o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Ystod:
Rôl a chyfrifoldebau penodol: amlinellir o dan Fesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 a Chod Ymarfer Cymru ar Ddeddf Iechyd Meddwl 2016, Cyflawni'r Gwasanaeth Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol yng Nghymru: Canllawiau ar gyfer Darparwyr Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol a Chynllunwyr Gwasanaethau Eiriolaeth Byrddau Iechyd Lleol, Rhagfyr 2011
Hawliau dynol: byddai'n cynnwys Adran 132 y Ddeddf Iechyd Meddwl

Canlyniad dysgu 2. Darparu cymorth i unigolion trwy ddefnyddio eiriolaeth heb ei chyfarwyddo				
Rydych chi'n deall:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
2.1 Rôl Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol lle na all unigolion roi cyfarwyddyd iddyn nhw	Darllen dan arweiniad Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
2.2 Sut i sefydlu safbwyntiau, dymuniadau a ffafriaethau unigolion sy'n cael cymorth eiriolaeth iechyd meddwl annibynnol	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Rydych chi'n gallu gweithio mewn ffyrdd sydd:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
2.3 Yn defnyddio proses atgyfeirio gytûn ar gyfer eiriolaeth heb ei chyfarwyddo	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor Polisïau a gweithdrefnau sefydliadol	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
2.4 Yn defnyddio ystod o ffynonellau i nodi safbwyntiau, dymuniadau a ffafriaethau unigolion sy'n cael cymorth eiriolaeth iechyd meddwl annibynnol	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
2.5 Yn cynrychioli unigolion lle na allant wneud hynny	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

2.6 Yn defnyddio eiriolaeth heb ei chyfarwyddo gydag unigolion lle na allant roi cyfarwyddyd	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Canlyniad dysgu 3. Cynorthwyo unigolion sy’n cael eu hatgyfeirio ar gyfer Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol				
Rydych chi’n deall:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
3.1 Materion eiriolaeth y gallai fod angen i unigolion gael cymorth gan Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol ar eu cyfer	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.2 Pwerau cadw, a sut gellir cymhwyso’r rhain	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

3.3 Sut i archwilio'r **effaith** yn gysylltiedig ag **opsiynau gofal a thriniaeth** ar yr unigolyn	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.4 Effaith bosibl yr **amgylchedd corfforol** ar unigolion	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.5 **Cyfyng-gyngor** y gallai'r eiriolwr iechyd meddwl annibynnol ei wynebu yn ymarferol	Darllen dan arweiniad Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Rydych chi'n gallu gweithio mewn ffyrdd sydd:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
3.6 Yn cynorthwyo unigolion i ddeall: • eu **hawliau a'u hamddiffyniadau** • pwerau gorfodaeth a sut gallai'r rhain effeithio arnyn nhw	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.7 Yn gweithio gydag unigolion i archwilio eu safbwyntiau, eu dymuniadau a'u ffafriaethau am eu hopsiynau gofal a thriniaeth	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.8 Yn defnyddio strategaethau i gynorthwyo unigolion i ymgysylltu â gweithwyr proffesiynol sy'n gysylltiedig â'u gofal a'u triniaeth	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

3.9 Yn hyrwyddo safbwyntiau, dymuniadau a ffafriaethau unigolion yn ystod y broses gwneud penderfyniadau am eu gofal a'u triniaeth	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.10 Yn hyrwyddo parch ac ymarfer sy'n diwallu anghenion diwylliannol unigolion	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.11 Yn codi pryderon lle nad ystyriwyd safbwyntiau, dymuniadau a ffafriaethau unigolion yn y broses gwneud penderfyniadau	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

3.12 Yn cynorthwyo unigolion i: • **apelio** yn erbyn eu cadw • adolygu neu newid eu meddyginiaeth • gwneud cais am **absenoldeb** neu gael eu rhyddhau o'r ysbyty • cymryd rhan, a dylanwadu ar gynllunio rhyddhau • cymorth mynediad ar ôl rhyddhau	Darllen dan arweiniad Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
3.13 Yn mynychu cyfarfodydd, ac yn cymryd rhan ynddyn nhw	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Ystod:
Yr effaith: risgiau, manteision a'r materion moesegol
Opsiynau gofal a thriniaeth: therapïau, meddyginiaeth, ECT
Amgylchedd ffisegol: ward dan glo, amgylchedd ysbyty cyffredinol, gofod personol cyfyngedig, preifatrwydd
Cyfyng-gyngor: rhannu gwybodaeth, cynorthwyo unigolion a allai brofi credoau rhithiol, cynorthwyo unigolion sy'n profi gofid meddwl
Hawliau ac amddiffyniadau: o dan Ddeddf Iechyd Meddwl 1983, Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010
Apelio: ceisiadau i wrandawiad rheolwyr, y Weinyddiaeth Gyfiawnder a'r Tribiwnlys Haen Gyntaf
Absenoldeb: absenoldeb heb oruchwyliaeth, absenoldeb â hebryngwr neu absenoldeb estynedig

Canlyniad dysgu 4. Cynorthwyo unigolion sy'n cael eu hatgyfeirio am broblemau yn gysylltiedig â chyfyngiadau neu amddifadu o ryddid				
Rydych chi'n deall:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
4.1 Rolau'r Eiriolwr Galluedd Meddwl Annibynnol a'r Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol mewn perthynas â Threfniadau Diogelu Rhyddid (LiPS)	Darllen dan arweiniad Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
4.2 Llwybrau y gellir eu defnyddio ar gyfer **awdurdodiadau heriol** ac a fyddai'n gyfrifol am ymgymryd â'r rhain	Darllen dan arweiniad Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
4.3 Ffactorau a allai, neu ddim, amddifadu rhyddid er budd unigolion	Darllen dan arweiniad Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Rydych chi'n gallu gweithio mewn ffyrdd sydd:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
4.4 Yn archwilio: • sut gallai cyfyngiadau neu amddifadu rhyddid effeithio ar unigolion • safbwyntiau, dymuniadau a ffafriaethau unigolion am y cyfyngiadau neu • amddifadu rhyddid a'r canlyniadau sydd eu heisiau arnyn nhw • yr opsiynau sy'n cyfyngu leiaf	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
4.5 Yn cynorthwyo unigolion i fanteisio ar lwybrau i apelio neu herio awdurdodiadau	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
Ystod: **Herio awdurdodiadau:** adolygu hawliau i wneud cais, cwynion, cyfarfod lles, atgyfeirio at y Llys Gwarchod				

Canlyniad dysgu 5. Sicrhau diogelwch wrth ddarparu cymorth eiriolaeth meddwl annibynnol				
Rydych chi'n deall:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
5.1 **Risgiau posibl** i ddiogelwch wrth weithio mewn lleoliadau iechyd meddwl	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
5.2 Strategaethau y dylid eu defnyddio i leihau risg	Polisïau a gweithdrefnau sefydliadol Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		

Rydych chi'n gallu gweithio mewn ffyrdd sydd:				
Meini prawf	**Camau gweithredu awgrymedig**	**Ffynonellau tystiolaeth awgrymedig**	**Nodiadau**	**Dyddiad a blaenlythrennau**
5.3 Yn cael gwybodaeth o leoliad y gwasanaeth am risgiau a strategaethau posibl i sicrhau diogelwch	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
5.4 Yn rhoi strategaethau ar waith i leihau risg a chadw pobl yn ddiogel	Cysgodi swydd Cymorth gan fentor	Dogfennau Myfyrio ar ymarfer Trafodaeth dan oruchwyliaeth neu gyda mentor		
Ystod: **Risgiau i ddiogelwch:** i'r unigolyn, iddyn nhw eu hunain, ac i bobl eraill				

Rwy'n cadarnhau bod ....wedi dangos ei fod/bod wedi cyflawni'r canlyniadau gwybodaeth a'r canlyniadau dysgu ymarferol a amlinellir yn y fframwaith cymhwysedd hwn

Llofnodwyd: (rheolwr)...

Llofnodwyd: (eiriolwr annibynnol)..